

een penne-
of nooit
ig is. Zoo
belangrijk
llandt acht
iek iets uit
en meestal
ij kent het
zuigt, zuigt

der waar-
welke Van
tius leidde

K. B.

N
WUS

in onlangs
Oem. Bond
ndacht ge-
de Minister
en, dat de
er had uit-
praak uit-
and. Wan-
ijfvernieu-
ring wilde
het land
de uitdruk-
een enig-
leden van
an spreekt
ij de voor-
en bij die
ing komen.
even stil-
het open-
een „over-
ingen. Het
tsch-Christ-
spreekt wel
e voorstan-
baar onder-
praak heeft
Onderwijs”,
van scho-
de Minister
osgelaten.
duidelijk
beweerd
onmogel-
d met zulk
land het
ool noemde
ol, waarop
en kunnen
ig, die de
chool voor
ze dan niet
modern”.
klarheid
enwoordigt
aaron een
ren en ze
„een leven
den nodig
maar even
e voorstan-
bben moe-
an” school.
langzamer-
niemand
komt ver-
in principe
en stap ge-
len met de
lossing van
e redenaar
moet kun-
mate van
de organen,
uwe wegen
onderwijzer
bepaalde
gewenscht
in Ligthart
uitgang van
in vrijheid,
wil geven.
moet ook
an en de
heid dur-
den onder-
reglemen-

werking van het personeel, dat in de school ar-
beidt. „Alle gepraat over onderwijs-vernieuwing,
en elke poging daartoe, loopt dood, wanneer zij
niet wordt opgevangen door de in de school wer-
kende onderwijzers en leeraren; van hen hangt ten
slotte alles af. Ik doe een beroep op hen, om acht
te geven op alles wat een snel veranderde tijd
ten bate van het onderwijs van hen vraagt. Ik
ben te zeer met hun werk vertrouwd
geraakt, om in deze niet vol goeden
moed te zijn.”

Zoo'n woord van een bij uitstek deskundig rede-
naar doet goed. Men heeft al gesproken van een
paniekstemming, die zou zijn ontstaan door al
het kwaan dat van het onderwijs in onze dagen
is gesproken. Daarom doet zoo'n woord echt goed.
Niets kan minder worden gemist dan de sfeer van
vertrouwen en waardeering, waarmee maatschap-
pij en school elkander tegemoet treden. En aan die
goede sfeer heeft het woord van den Minister ten
zeerste meegewerkt.

Gr.

G. MEIMA.

II PERSCHOUW II

Wederdopers en Roomsen.

De heer T. v. Popta schrijft in „IJmuidter Kerkbode”:

Als men die twee namen naast elkaar ziet staan,
dan kan al gauw de vraag opkomen: Wederdopers
en Katholieken, geestdrijvers en Roomsen, vormen die
een overeenstemming of een tegenstelling?

Marnix wijst op de overeenstemming tussen hen.
Dat mag even vreemd lijken.

De Wederdopers kenden aan het inwendig licht,
aan de openbaring in hun hart een groter waarde
toe dan aan de H. Schrift.

Maar de mensen zijn alle verschillend.

Het inwendig licht dat men in zijn hart meent
te ontdekken, is ook bij alle mensen verschillend. Er
zullen geen twee gelijk denken. De Wederdopers ver-
vielen dan ook tot een rein individualisme.

Net andersom de Katholieken. Zij onderwerpen
zich met hun denken aan het gezag van de kerk.
Bij geen richting is zoveel eenheid van leer, zoveel
overeenstemming in denken, dan bij de Katholieken.

De overeenstemming bestaat hierin dat Dopersen
en Roomsen beiden leerden, dat de H. Schrift on-
volledig is, dat de Bijbel niet de volledige en afge-
sloten openbaring van God bevat. Katholieken en
geestdrijvers leerden beiden, dat er buiten de Schrift
nog Openbaring van God bestaat, die even goed als
de Bijbel richtsnoer is voor ons geloof en ons leven.

De Roomsen leren, dat er naast de H. Schrift nog
is de traditie, de overlevering, die door de Kerk is
bewaard en door de Kerk ongeschonden tot ons is
overgebracht.

Dat leerden ze in Marnix' dagen en dat leren
ze nog.

In „Het Katholieke Geloof” van Prof. Ignatius
Klug, dit jaar met een voorrede van den Aartsbis-
schop van Utrecht uitgegeven, een soort van popu-
laire Roomse dogmatiek, wordt in het hoofdstuk over
„De bronnen der openbaring” geschreven:

„Over de H. Schrift als het geïnspireerde boek
van de goddelijke Openbaring hebben we hier niet
te spreken, maar wel over het feit, dat volgens de
Katholieke opvatting naast de H. Schrift ook
nog de Overlevering als geloofsbron moet
worden beschouwd.”

De verdediging van deze leer, dat er openbaring
bestaat naast de H. Schrift, geschiedt van Roomse
zijde vaak op dezelfde manier als door de Dopersen.

Er wordt dan op gewezen, dat oorspronkelijk de
geschreven Openbaring niet bestond. Enos, Methusa-
lem, Lamech, Noach hebben geloofd, zonder dat zij
een geschreven woord van God bevatten.

Zo bestond in Jezus' dagen het N. Testament niet.
De apostelen zijn gaan prediken, zonder dat zij de
geschreven Evangelien bezaten. Oorspronkelijk is dus
Gods Woord verkondigd door middel van overlevering
en mondelinge mededeeling. Naderhand is daar een
deel van opgeschreven. Maar er was ook een onge-
schreven openbaring. De Wederdopers zeiden: zo
goed als er toen een Openbaring bestond buiten het
geschreven woord van God om zo is dat ook nu
het geval.

De Roomsen zeggen: De overlevering, die er buiten
de Schrift om bestond, is ons door de kerk over-
gebracht zo goed, dat zij hetzelfde gezag voor ons
heeft als de Schrift.

In het bovengenoemd apologetisch dogmatisch boek
van Prof. Klug wordt gezegd:

„De gronden waarop deze Katholieke opvatting
steunt zijn de volgende:

1. In de geschiedenis der Openbaring was het niet
de H. Schrift, die het eerst ontstond, maar de
levende mondelinge traditie, welke reeds aangevan-
gen was met de oer-openbaring. De H. Schrift
is uit de overlevering voortgekomen, doordat
een deel van de Overlevering schriftelijk is vast-
gelegd.

2. Christus heeft zelf niets geschreven en zijn
Apostelen evenmin opdracht gegeven om te schrijven.
Wel om te onderwijzen. Het Christendom was van
den beginne geen boekengedienst, maar een gods-
dienst van het levende woord.

3. De Apostelen beschouwden de prediking niet de
schriftelijke vastlegging daarvan als hun eigenlijke
taak. Zij hebben eerst gepredikt en daarna geschre-
ven. De geschriften van het N. Testament dragen alle
het karakter van gelegenheidsgeschriften. In hun

geheel genomen geven zij in alle geval geen afgeronde
systematische theologie van het Christendom.

4. Wanneer men alle leerredenen van Christus uit
de Evangelien verzamelt, zou het nauwelijks enige
uren kosten om ze voor te dragen. Dan is het ook
ondenkbaar, dat heel de inhoud van Jezus' leer uit-
sluitend in de H. Schrift zou zijn vervat.

Maar wat waarborgt de mensen nu, dat de over-
levering de leerstellingen van de openbaring in de
loop der tijden niet gewijzigd en langzamerhand, mis-
schien buiten haar weten, niet vervalst heeft?

Een voldoende waarborg geeft Christus ons in de
uiterst gewichtige woorden: „Ik ben met u alle dagen
tot aan het uiterste der wereld” en „De Helper (de
Trooster) de Heilige Geest, zal u alles leren en alles
in herinnering brengen, wat ik u gezegd heb.”

Dit hoerstaande geeft uitvoerig De Roomse leer
over dit punt.

Over de beschouwing der Wederdopers haalt Mar-
nix het woord van Sebastiaan Frank aan:

„Gelijkwerijs veel dingen van Gods wege geschied
zijn, welke niet alle, ja niet voor het duizendste deel
geschreven zijn, alzo worden er nog heden ten dage
veel dingen gedaan en gesproken door God, welke
niet worden geschreven, en het zijn nochtans werken
en woorden Gods.”

Hier tegenover plaatst Marnix de Gereformeerde leer,
dat de Schrift de enige bron is waaruit wij Gods
wil en Gods onderlicht kunnen leren kennen. Wel
is ook de natuur een boek dat ons openbaart Gods
oor en heerlijkheid, zoals Psalm 19 zegt, maar om
de natuur goed te verstaan hebben we de H. Schrift
als een bril voor onze ogen nodig. En zo kan ook
de geschiedenis der Chr. kerk ons veel leren, maar
ook die lessen en ook die van de geschiedenis in
het algemeen moeten getoetst worden aan de Schrift.

De Schrift is ons de enige en onfeilbare Open-
baring. En de H. Schrift is ook genoegzaam en vol-
ledig. Een aanvulling van de Schrift hebben wij
niet nodig.

Wij weten ook wel, dat Jezus meer gesproken en
gedaan heeft dan ons is medegedeeld. Johannes zegt
in hoofdstuk 21:25, dat als alles zou beschreven
worden dat de wereld de geschreven boeken niet zou
bevatten. In hoofdstuk 20:30 en 31 schreef Johan-
nes: „Jezus heeft nog vele andere tekenen in de
tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan, die niet
zijn geschreven in dit boek; maar deze zijn geschre-
ven, opdat zij geloofd, dat Jezus is de Christus de
Zoon Gods, en opdat zij gelovende het leven hebt
in Zijn naam.”

Wat Jezus nog gedaan en gesproken heeft buiten
hetgeen in de Evangelien is medegedeeld, dat weten
wij niet, dat kan niemand ons mededelen, ook de
Roomse kerk niet, maar wat ons wel is medegedeeld,
dat is voldoende, want daaruit kunnen wij weten,
dat Jezus de Christus is, de Zoon van God en door
dat geloof komen ons de weldaden toe, alle weldaden
van Christus, ook het eeuwige leven.

Als Marnix deze woorden van Johannes aange-
haald heeft, voegt hij er aan toe:

„Indien iemand, hij zij Sebastiaan Frank of David
Jorissen of een Pausgezinde, nog iets meer zoekt dan
het eeuwige leven, dat benijden wij hem niet, maar
aangaande ons, wij laten ons hiermede ten volle ver-
genoegen. Want wij weten, dat wij met dat eeuwige
leven God zelve hebben, welke is de springende fon-
tein van alle volheid der goederen.”

Dat geloof van Marnix is ook ons geloof, en
daarom hechten we ons aan geen andere openbaring
dan die ons in de Bijbel beschreven is.

Verknippen konden we dit artikel niet wel. Het is
trouwens de lezing geheel en al waard.

Schaken met zichzelf.

Ds J. G. Feenstra schrijft in „Jong Leven”:

Er zijn mensen, die schaken met zichzelf. Zij
hebben geen medespeler, en willen toch een spelletje
doen. Zij vinden het zoo fijn, en dan kunnen zij zich
meteen goed oefenen in de kunst en straks hun tegen-
partij beter verslaan. Zij stellen de ene zet tegenover
de andere, denken ernstig na, hoe zij zichzelf het
best kunnen troeven, welke zet ze moeten doen, om
het te winnen, en zoo komen zij tot een oplossing,
die zij zelf helemaal in hun eigen hand hebben.
Zulk een spel kost heel wat hoofdbrekens, als zij er
ernst mee maken, en zij moeten eigen kracht met
eigen kracht.

Een ding is zeker, dat zij het altijd winnen en dat
zij het ook altijd verliezen, of het moet remise zijn.
Dan moet het spel overgedaan worden.

Er zijn vele mensen, die met zichzelf schaken.
Die van schaken helemaal geen verstand hebben en
het toch doen. Dat kan hun zelfs slapeloze nachten
kosten. En dan gaan de hersens woelen en werken,
al maar door. Zij zitten met de machtige problemen
in hun leven, die moeten worden opgelost. En dan
gaan zij aan het werk. Tegenover elke zet stellen zij
een andere. Nu schuiven zij deze pion vooruit, dan
weer stellen zij den Koning veilig. Nu eens werken
zij met het kastel en dan weer met het paard. Hoe
sluigger het ene stuk wordt verplaatst te vlugger
krigt het andere een heur. En dan gaan zij pieke-
ren en denken en vragen en antwoorden, en draaien
als een tol in het rond. Zij meenen klaar te zijn, een
oplossing gevonden te hebben en zij zijn niet klaar.

Zij hebben het spel gewonnen! Zij hebben het spel
ook verloren!

Er zijn mensen, die schaken met zichzelf.

Een mooi beeld.

Het is van beteekenis, ook voor het onderkennen van
de fout in menige poging tot zelfonderzoek.

„Geref. Jongelingsblad”.

Het antwoord, dat ik nog schuldig ben, wilde ik deze
week geven. Zooveel het blad zoekende, kon ik het
evenwel niet vinden. De copie moet weg; ik zal dus
moeten wachten tot het volgende nummer. Vraag
excuus.

Prof. Hepp contra ds Feenstra.

Ds E. H. Broekstra schrijft in „Leidsche Kerkbode”:

Zeker, er wacht nog veel en de respectieve commu-
nities zijn schijnbaar nog niet gereed met haar moe-
zaamen arbeid. Er is tenminste nog niet meegedeeld
wanneer de Synode haar vergaderingen zal voort-
zetten. Dit geeft wel de gedachte, dat het niet zoo ge-
makkelijk valt tot een gewenschte conclusie te komen.
Maar aan den anderen kant doet het ook de hoop
versterken, dat geen tijd en moeite wordt gespaard,
om datgene te bereiken, wat in onze Kerken zoo har-
telijk wordt begeerd: versterking van de eenheid en
broederlijke liefde. Wat mij betreft, ik zal heel niet
verwonderd zijn als het straks blijkt, dat men 'in
verschillende meeningen niet eens is geworden. Ik heb
er ook geen behoefte aan, tenzij werd aangewezen,
dat of de ene, of de andere op schriftuurlijke gronden
van ongelijk was overtuigd geworden. Ik verwacht
dit — en nu heb ik daarmee voornamelijk de z.g.
meentingsverschillen op het oog — niet, gezien de lange
historie der Kerk. Ik vind dit ook niet erg. Alleen,
men worde overtuigd, dat verschil van meening bin-
nen het raam van onze belijdenis mogelijk is, zonder
dat 'nu juist noodig is elkander te verketteren. Laat
de discussie over verschillende onderwerpen maar
gerust doorgaan, opdat door wrijving der gedachten de
waarheid steeds helderder worde gezien. Maar dan
op de onmisbare voorwaarde, dat men elkanders stand-
punt weet te waardeeren, zoodat de broederlijke
liefde blijve.

Het mag zeker niet op de wijze zooals „Credo”
meende te moeten optreden tegen Ds Feenstra van
Scheveningen. Vermoedelijk hebt ge er wel van ge-
lezen, dat het gaat over pluraliteit of pluriformiteit
der Kerken. En Ds Feenstra heeft in een leidraad voor
onzen Meisjesbond de laatste afgewezen en de eerste
als schriftuurlijk aangeprezen. En nu heeft „Credo”
gemeend hier tegen te moeten waarschuwen. Dat is
haar recht, maar het is niet haar recht dit op die
wijze te doen. Daarmee is 'thart van velen bedroefd.
Ik meen dit te mogen zeggen, omdat ik het — en
Ds Feenstra weet dit niet — met hem eens ben. Het
zou Prof. Hepp naar mijn bescheiden meening eeren,
als hij zijn woorden, die kwetsen, terugnam.

We zijn ds Broekstra voor deze woorden dankbaar.
Zooval voor de „algemeene”, als voor de „bijzondere”.
Van de vervulling van den laatste wensch droom
ik overigens niet meer.

Beter, niet te profeteeren.

De „Groene Amsterdammer” schrijft in een met J.
ondertekend artikel:

Wanneer iemand U op 1 Januari van het jaar 1939
had gezegd: „Kind van het jaar is er oorlog in Europa”
— dan zoudt ge geantwoord hebben: „'t is mogelijk”.
Had ge verder te hooren gekregen: „Vóór dien oorlog
zullen de Sowjet-Unie en Duitsland een verbond
gesloten hebben, en wanneer Stalin zestig jaar wordt,
zal Hitler hem feliciteeren”, — dan zoudt ge vermoed-
elijk, tenzij ge prof. Grundijs waart, gezegd hebben:
„In beginsel kan alles, maar dat moet ik toch nog
maar eerst zien!” Was Uw alwetend adviseur echter
verder gegaan met te beweren, dat de genoemde
oorlog in Europa Frankrijk de eerste vier maanden
op ruim 1400 slachtoffers te staan zou kunnen komen,
dan ware uw reactie geweest: „Man — houd op met
dien onzin!”

Door zijn rijkdom aan opvallende gebeurtenissen
en door de treffende wijzigingen, die zich tijdens zijn
duur hebben voorgedaan, is het jaar 1939 bij uitstek
het jaar der politieke vergissingen geworden.

De journalisten, die gemeend hebben, dat het hun
taak was, met aanvaarding der onvermijdelijke risi-
co's, de bredere lijnen der politiek uit te stippelen,
zijn maar al te vaak van een koude kermis thuis
gekomen.

En het jaar begon zoo simpel...

In Januari ging Chamberlain op bezoek bij Musso-
lini. Dat bezoek, uitgevoerd ondanks het „Corisca!
Nicot Tunis!”-geroep in de Italiaansche Kamer,
enkele weken daarvoor, deed velen in Frankrijk en
Engeland vreezen, dat Chamberlain er naar streefde,
ten koste van Frankrijk tot een accoord met Italië
te geraken. „De Groene” deelde die vrees. Zij is niet
bewaard. Evenmin bewaard werd de verwach-
ting van hen, die meenden, dat Hitler in Februari
een aanval op een van de aan Duitsland grenzende
landen zou doen.

In Maart raakten de poppen weer aan het dansen.
Hetgeen niemand voorzien had, geschiedde: Hitler
trok op 15 Maart Praag binnen. Dienzelfden dag
schreef de hoofdredacteur van het communistische
„Volksdagblad”:

„Het is te verwachten, dat binnen enkele dagen
Duitsland op ultimatieve wijze zijn eischen tot het
verkrijgen van koloniën zal stellen, gelijktijdig met
een nieuwen aanval van Italië op Frankrijk. Wan-
neer Duitsland en Italië, Frankrijk en Engeland
het mes op de keel zetten, in 't bijzonder in 't koloniale
vraagstuk, dan zal de punt van het fascistische zwaard,
dat op dit oogenblik in het hart van het Tsjecho-
Slowaaksche volk wordt geplant, ook op de borst van
Nederland worden gericht.”

Zoover kwam het niet.

Intussen moest Chamberlain wel onder den druk
van de publieke opinie onderhandelingen openen be-
treffende een anti-agressiefront, teneer toer Italië op
Goeden Vrijdag Albanie had gennexerd. Deze onder-
handelingen verliepen uiterst traag. Toen Litwinow
begin Mei plotseling aftrad, werd dat door velen be-
schouwd als een teken „dat de Sowjet-Unie West-
Europa den rug toekeerde”. Aldus „De Groene” in
het nummer van 6 Mei.

De onderhandelingen werden echter niet afgebro-
ken, en gedurende de maanden Juni, Juli en Augustus
onthrak het in binnen- en buitenland niet aan
stemmen, dat de bedoelde mogendheden het wel met
elkaar eens zouden worden. Reeds op 24 Juni schreef
„Diplomaticus” in de „Haagsche Post”, dat „zelfs met
het oog op de Oostzeelanden een principiële over-

eenstemming tusschen Londen, Parijs en Moskou tot stand was gekomen". Een week later schreef dezelfde ingewijde:

"In Moskou wenscht men niet minder dringend dan in Londen en Parijs, dat bij de dictatoren in Berlijn—Berchtesgaden en Rome elke twijfel over den afloop der Engelsch—Fransch—Russische onderhandelingen zal verdwijnen."

Op 22 Juli gaf „Diplomaticus" hoog op van den „grooten ernst, waarmee de Sowjet-regering, Stalin voorop, de onderhandelingen met Engeland en Frankrijk voort", terwijl hij op 5 Augustus, drie weken voor de ondertekening van de Duitsch—Russische overeenkomst, wist mede te deelen, „dat men op het ogenblik zoowel in Moskou als in Parijs en Londen het sluiten van het Fransch—Engelsch—Russisch verdrag als zeker beschouwt".

En toen ging Von Ribbentrop naar Moskou...

Communisten en Nazi's wisten met hun figuur geen raad. Mussert meende het zijne te redden door te constateeren, dat de Sowjet-Unie zich in nationale richting had ontwikkeld. Bewijs: het wegzenden van den „Jood Litwinof". Helaas had „Volk en Vaderland" drie nummers te voren geconstateerd, dat Molotov, Litwinof's opvolger, uitsluitend afging op het advies van Lozowsky, alias „Salomon Abramowitz Dridzo", „een Jood" — gelijk daaraan wellicht leeuw overbodig was toegevoegd.

De spanning ging stijgen. Hitler meende te kunnen doorzetten. Het is mogelijk, dat hij toch nog geloofd heeft, dat Engeland en Frankrijk op het beslissende moment Polen in den steek zouden laten. Mussolini's vredesoffensief had de bedoeling te leiden tot het „tweede München", dat, zoals „De Groene" herhaaldelijk schreef, in de lucht hing.

„De Groene" was van meening, dat Polen in elk geval, oorlog of geen oorlog, kind van de rekening zou worden. „De Groene" verwachtte echter stellig, dat er geen oorlog zou uitbreken. Aldus ook „De Telegraaf". Dit blad schreef op 26 Augustus:

„Nu in de geheele wereld de zenuwen van staatslieden en publiek tot het uiterste zijn gespannen, meenen wij er goed aan te doen, er op te wezen, dat alle argumenten, die aan de menselijke logica zijn ontleend, pleiten voor het behoud van den vrede. De geheele situatie biedt alle elementen voor een compromis."

Helaas — de historie stoorde zich niet aan de logica. Zelfs niet aan de logica van „De Groene". Op 2 September concludeerde dit blad:

„Den toestand als geheel nogmaals overziende, is er voor het eerst na zeer langen tijd eenige reden tot gematigd optimisme. Optimisme in de eerste plaats wat het probleem oorlog-of-vrede betreft. Geen der mogendheden wenscht den algemeenen oorlog. De internationale ontspanning, die in de lucht hangt, kan de basis worden voor een economische opleving, sterker dan de wereld wellicht ooit heeft gekend."

De lezer van dat blad, die op Zondagmorgen deze woorden tot zich door liet dringen, kon tegelijk vermenen, dat Chamberlain Duitschland den oorlog verklaarde...

Gezien dit overzicht is het stellig dienstig, zich van voorspellingen betreffende het jaar 1940 te onthouden.

Een model van eerlijkheid ook ten aanzien van het eigen blad. Overigens niet daarom, doch vanwege de „toepassing" hier overgenomen.

Nederlandsche felicitaties voor Stalin.

Naast Hitler e.s. hebben ook enkele nederlandse communisten Stalin gefeliciteerd met zijn verjaardag, via het communistische „Volksdagblad". „De Groene" las enkele der onthoefeningen:

Een andere advertentie luidde: „Het kapitalisme speelt op zijn laatste snaren. Daarom wens ik U een leeftijd van 100 jaren". „Kameraad Stalin", heette het uit Oudkarspel, „dat je nog vele jaren de kapitalistische varkens uit de Sowjet-moestuin moogt houden". („Kool" groeit in die tuinen althans in overvloed). J. M. te Groningen zond in: „Het zijn niet de slechte leiders waaraan de kapitalistische wormen knagen". Naast dit lugubere vonden wij ook poëzie. „Pachter Lamberts bij Meppel schreef: „Lieve Stalin, weest gegroet, Gij zonlicht voor de goeden, en nachtmerrrie voor de kwaden". J. B. te Uithuizermeeden noemde hem „de geliefde mens van de wereld".

De pagina's met deze advertenties zullen naar Moskou gezonden worden. Wat jammer, dat Stalin geen Nederlandsch kan lezen! Hij heeft misschien wel behoefte aan een opvrolijkking.

Wanneer komt Mussert? Voor Hitler hield Stalin op „nachtmerrrie" te zijn.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Aangenomen naar:

Thesinge (Gron.): Cand. J. P. Prins, hulppred. te Dedemsvaart, die bedankte voor Maartensdijk (U.). Venlo: Cand. H. R. de Jong, hulppred. te Leeuwarden.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Drachten: Cand. D. Kuiper Jr. te Bloemendaal.

Afscheid van:

Rotterdam-Katendrecht: Ds A. J. T. Pierson. Tekst: Ef. 3: 18, 19a.

Generale Kas Zending Geref. Kerken.

Met ingang van 1 Januari is door Deputaten van de Generale Synode der Geref. Kerken voor de Zending onder heidenden en Mohammedanen benoemd tot eerste quaestor van de Generale Kas der Zending, Dr Th. Ruys Jr. te Lisse. Voor deze kas is een eigen postrekening geopend onder no. 370600. Alle

gelden, voor de Generale Kas bestemd, make men dus voortaan over door storting of overschrijving op genoemde postrekening, ten name van den „Quaestor van de Generale kas van de Zending der Gereformeerde Kerken" te Lisse.

Eenzijdigheid?

Mogen wij de aandacht van ons Nederlandsche volk, en niet in het minst van het Christelijk deel van dat volk, eens vragen voor een zeer belangrijke zaak?

We behoeven niet veel woorden te gebruiken om te wijzen op het feit, dat ons volk ten opzichte van onze militaire landverdedigers wel in de weer is.

Nieuwblad en radio, kerk en staat en maatschappij, alles is druk bezig om het militair weerbare deel van ons volk geestelijk en ongeestelijk te verzorgen. Het is O. en O. wat de klok geslagen heeft en slaat en de volgende minuut weer zal slaan. Dat is boven allen lof verheven, en zeer juist gezien. Dit betreft, zoals gezegd, het militair weerbare deel der bevolking.

Hoe staat het echter met onze ter-see-vorende weerbare bevolking?

Wij bedoelen onze koopvaardij- en kustvaartmensen.

Heeft men daar ook oog voor?

Tot onze spijt hebben we er niet veel van kunnen merken. Men schrijft in de couranten over onze dappere zeelui, die naar de „bollenvelden" varen. Dat is een goede grap!!

Maar temidden van die „bollenvelden" klinken de noodkreten van stervende zeevarenden. Onlangs die kreten en ondanks die „bollenvelden" besluit zeevarend Nederland: „Nederland blijft varen".

Wat is het antwoord van de kerk op dit alles?

De „Van Ewijk" wordt door een mijn vernield. 's Maandags daarna spreken wij verschillende varensmenschen, die in verschillende kerken het woord Gods hoorden bedienen. En elk van hen zegt: Begrijpt u nu, hoe het mogelijk is, dat een dominee op den preekstoel bidde kan, zonder aan de slachtoffers van de „Van Ewijk" te denken? Ja, zonder zelfs voor de zeevarenden in het algemeen te bidden?

De „Simon Bolivar" vergaat. Dezelfde klacht.

De „Slidrecht" is getorpedeerd. Dezelfde klacht.

De „Safe" en „Tegri" blijven weg. Dezelfde klacht.

De „Spaarnadam" en „Tjanloen" blijven weg. Dezelfde klacht.

Schepen varen uit. Schepen blijven weg. Dominees preeken, in de kerk en voor de radio en onze zeevarenden vormen, als steeds, het meest-vergeeten-deel.

Men wil de lijn der vaderen doortrekken.

Dat men dan het formuliergebed der Vaderen leere bidden, die een open oog hadden voor hen „die uitgerisid waren in zorgelijke wegen".

Vanwaar die eenzijdigheid?

Voor onze militair-weerbare bevolking 130 veldpredikers, van allerlei kleur en tint; voor onze tienduizenden zeevarenden slechts hier en daar een gebed.

Voor de gemobiliseerden tienduizenden guldens; O. en O. enz.; voor onze zeevarenden zelfs niet het allernoodzakelijkste, d.i. de geestelijke verzorging.

Zou men zeggen: de militairen zijn de opgeroepen door 's regering en daarom deelen ze in verzorging en gunst, (dan) daarop ons rustig antwoord: meer dan drie eeuwen lang roept de zaak der Nederlanden Neerland's zonen op ter zeevaart.

Staan onze militairen aan de grenzen, gehoor gevende aan den oproep der regering tot 's lands behoudenis, onze zeevarenden staan op de voorposten des gevaars en deelen alle gevaren alleen voor 's lands belang en tot behoudenis des volks. Nederland zonder leger is verloren.

Nederland zonder koopvaardijvloot sterft den hongerdood.

O, Nederland, „let op Uw saek"!

De deputaten voor de handelsmarine van de Generale Synode der Geref. Kerken:

Ds J. VERSTEEGT.

Ds J. KREMER, p.mr. p.rek. no. 203461.

Dr P. PRINS.

K. SALOMONS.

G. DE VRIES.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Bedankt voor:

Barendrecht: E. du Marchie van Voorthuysen te Urk. 's-Gravenhage-Oost: D. Biesma te Drogham (Fr.). 's-Gravenhage-West: N. de Jong te Werkendam.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Genemuiden: M. Hofman te Moerkapelle. Yerseke: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Aalsum: Cand. G. van Leeuwen, hulppred. te Velsen. Gouda: J. de Lange te Wilsum. Emmerloerdseindenv (voor de Evangelisatie): Cand. J. Z. van den Berg, hulppred. te Haren (Gr.). Heino: H. M. J. van Duijne te Vrouwenpolder-Gapinge. Zwolle (vac. A. H. Scholte): L. R. v. d. Broek te Enschede.

Aangenomen naar:

Bergen op Zoom: H. F. C. de Boer te Marssum. Nieuw-Helvoet (toez.): L. A. F. Reddingius te Zierikzee. Tull en 't Waal: Cand. J. Ph. van der Ros te Gorinchem. Warder (N.-H.): Cand. J. van Rossum te Gouda.

Bedankt voor:

Herkingen: H. S. J. Kalf te Renswoude. Nieuwveen en voor Vledder: Cand. J. van Rossum te Gouda. Otterlo: D. J. van de Graaf te Schoonhoven.

Afscheid van:

's-Gravenhage: S. van Dorp. Leersum: H. A. Jellena. Tekst: 1 Petr. 1: 24 en 25. Melissant: H. K. van Wingerden. Tekst: Psalms 125: 1 en 2.

Overleden:

L. Aalders te 's-Gravenhage, emer.-pred. van Etten, 61 jaar.

VAN FUNDAMENTEEL BETEKENIS

noemt „De School met den Bijbel" het boek van den heer A. JANSE:

OM „DE LEVENDE ZIEL".

Het blad schrijft:

„Als we er uit leeren, hoe weinig we weten, komen we in de geesteshouding, die vruchtbare studie mogelijk maakt. Meer waarde heeft het, als men door deze studie tot een dieper inzicht in de Schrift mag komen. Daar we van dit resultaat door de feiten overtuigd zijn, begroeten we een studie als deze met meer dan gewone ingenomenheid...."

In sterken band. Prijs f 2,— (ingen. f 1.50). Verkrijgbaar bij den boekhandel of te bestellen op postrekening nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

ZOEKERS NAAR WIJSHEID

DOOR S. VISSER

270 blz., ingen. f 2.75

UIT HET VOORBERICHT:.....

Bij de bespreking van de problemen, die in den loop der historie zijn opgekomen, is aan het grote conflict tussen geloven en weten, tussen het Christelijk en het Humanistisch denken, veel aandacht geschonken.

Onderwijzers, die bij hun historische en paedagogische studie er behoefte aan gevoelen den samenhang der ideeën te doorzien, Jeugdleiders en belangstellende leden van allerlei organisaties, die den oorsprong van politieke en morele stromingen doorgronden willen, hebben behoefte aan enige wijsgerige scholing.

Voor die allen zijn eenvoudig en duidelijkheid de eerste eisen, die aan filosofische voorlichting gesteld moeten worden, eisen, waarmee 's streven naar volledigheid niet zou overeenstemmen.

De ernstige poging om aan die eisen te voldoen, is naar we hopen een voldoende reden tot het uitgeven van dit boekje naast reeds bestaande inleidingen tot en overzichten van de filosofie, welke meer vooruitgaande studie veronderstellen. Vaktermen worden dan ook zo weinig mogelijk gebruikt en, indien ze onvermijdelijk zijn, verklaard.

Uitgave Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

Giro 36000.

Ook bij den Boekhandel.

HEBT U HET

„RAPPORT" onderwijsvernieuwing van het Chr. Onderwijs reeds besteld? Doe het dan nu, het is van zeer actueel belang voor ieder die direct of indirect met ons onderwijs te maken heeft.

Lees nog eens de bespreking van dit rapport in „De Reformatie" van de vorige week! Daarin wordt gezegd:

„Het boek moet door alle scholen aangeschaft worden en geen onderwijzer mag het ongelezen laten...."

En het „Alg. Weekbl. voor Christendom en Cultuur" oordeelde:

„...Het Rapport zij met nadruk ter bestudeering en — ter toepassing aanbevolen."

Prijs f 1.—.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

VAN SOUVEREINE LIEFDE

door Ds E. TH. VAN DEN BORN

Een bundel van dertig Schriftoverdenkingen van exogetischen aard. Gedachten als flonkerende diamanten worden hier gegeven over verscheidene Schriftgedeelten uit het Oude- en Nieuwe Testament.

Het werk is uitgegeven in een fijn artistieke band van blank marocco met cellophaan omslag. Een juweeltje onder de uitgaven!

Prijs f 1.40.

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks te bestellen op postrekening nr 36000 van de Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES